

Orientări pentru punerea în aplicare
Strategia privind incluziunea și diversitatea din
cadrul Erasmus+ și al Corpului european de
solidaritate

Versiunea 1 – 29.4.2021

COMISIA EUROPEANĂ

Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură
Comisia Europeană

B-1049 Bruxelles

© Uniunea Europeană, 2021

Reutilizarea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Politica de reutilizare a documentelor Comisiei Europene este reglementată prin Decizia 2011/833/UE (JO L 330, 14.12.2011, p. 39).

Orientări pentru punerea în aplicare

Strategia privind incluziunea și diversitatea din cadrul Erasmus+ și al Corpului european de solidaritate

Versiunea 1 – 29.4.2021

Cuprins

Cuprins	4
1. Introducere	6
2. Contextul	7
a) Cadrul de politică și factorii determinanți	7
b) Contextul social	7
c) Valorificarea experienței dobândite în cadrul programelor anterioare	8
3. Obiectivele strategiei	9
4. Definiții	10
a) Grupuri-țintă	10
b) Bariere în calea accesibilității și a informării	10
i. Handicapuri	10
ii. Probleme de sănătate	10
iii. Barierele legate de sistemele de educație și formare	11
iv. Diferențe culturale	11
v. Bariere sociale	11
vi. Bariere economice	11
vii. Bariere legate de discriminare	11
viii. Bariere geografice	12
c) Înțelegerea diversității	12
5. Mecanisme de sprijinire a incluziunii și a diversității din cadrul programelor	12
a) Incluziunea și diversitatea ca priorități în procesul de evaluare	12
b) Accesibilitatea și ușurința de utilizare a programelor	13
c) Vizite pregătitoare	13
d) Mentorat consolidat	13
e) Sprijin financiar specific	13
f) Acțiuni mai mici, mai ușor de accesat	14
g) Căi de consolidare a capacităților pas cu pas	14
h) Formatul proiectului și durata mobilității	14
i) Activități europene la nivel local	15
j) Schimburi online	15
k) Sprijin pentru învățarea limbilor străine	15
6. Rolul organizațiilor în pregătirea, punerea în aplicare și monitorizarea proiectelor	15
a) Colaborarea în rețea și consolidarea capacităților pentru incluziune și diversitate	15
b) Selecția echitabilă și transparentă a participanților	16
c) Sensibilizarea și informarea	16
d) Pregătirea și sprijinirea participanților în toate etapele proiectului	17
i. Înainte de proiect	17
ii. Pe parcursul proiectului	17
iii. După finalizarea proiectului	17
e) Încurajarea și sprijinirea participării comunității	18
7. Rolul agențiilor naționale, al centrelor de resurse și al Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA)	18
a) Informarea și sensibilizarea	19
b) Abordarea solidară	19
c) Acțiune strategică	19
d) Responsabili pentru incluziune	19

e)	Formarea și colaborarea în rețea pentru organizații, personalul agențiilor naționale și experții evaluatori.....	20
f)	Monitorizarea și raportarea	20
g)	Sinergiile cu alte programe.....	20
8.	Inspirație din experiențele de succes și bunele practici	21

1. Introducere

Principiile de egalitate și incluziune fac parte din valorile fundamentale ale Uniunii Europene. În același timp, societățile sunt tot mai diverse din multe puncte de vedere. Acest lucru duce la o nevoie mai mare de a învăța să navigăm în diversitate și de a crea societăți bazate pe coeziune și favorabile incluziunii în Europa. Programele UE Erasmus+ și Corpul european de solidaritate (denumite în continuare „programele”) sunt programe esențiale care pot sprijini acest obiectiv.

Programele Uniunii Europene (UE) ar trebui să ofere oportunități care să fie accesibile tuturor. Totuși, unele persoane nu pot beneficia în mod egal de aceste oportunități, deoarece se confruntă cu diferite bariere. Incluziunea persoanelor care se confruntă cu bariere în calea accesului sau care au mai puține oportunități în educație, formare și activități pentru tineret este un obiectiv-cheie al mai multor inițiative de politică. Deși programele UE în domeniul educației, tineretului și sportului s-au axat în trecut pe incluziune, evaluarea și activitățile de cercetare arată că este necesar să se extindă și mai mult accesul și incluziunea.

Ca un impuls pentru incluziune și diversitate în noua generație de programe Erasmus+ și Corpul european de solidaritate, regulamentele privind aceste noi programe includ un capitol dedicat incluziunii, printre alte elemente care solicită Comisiei Europene să stabilească un cadru specific pentru măsurile de incluziune care să prezinte principalele domenii de activitate pentru următorii șapte ani în acest sens. În paralel cu negocierile interinstituționale pentru regulamentele de instituire a celor două programe și pentru a se asigura că noile programe includ încă de la început această dimensiune orizontală importantă, activitatea privind un program Erasmus+ și un Corp european de solidaritate mai favorabile incluziunii a fost desfășurată împreună cu statele membre, cu agențiile naționale pentru Erasmus+ și Corpul european de solidaritate și cu Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA), cu rețele, ONG-uri, experți și beneficiari finali, inclusiv cei cu mai puține oportunități.

Prezentul document este rezultatul acestui proces de creare în comun și se bazează pe experiențele din diferitele sectoare ale programelor și încurajează inspirația și motivația reciprocă între acestea. Acesta conține definiții comune privind diferitele sectoare, grupuri-țintă și obiective specifice legate de incluziune și a fost elaborat în strânsă cooperare cu agențiile naționale pentru Erasmus+ și Corpul european de solidaritate și cu alte părți interesate externe, cu scopul de a face programul Erasmus+ și Corpul european de solidaritate accesibile și persoanelor cu mai puține oportunități.

În prezentul document, sunt abordate următoarele aspecte: în secțiunea 2, se precizează contextul politicii, pe baza experienței dobândite în urma programelor anterioare din domenii relevante. Obiectivele strategiei sunt detaliate în secțiunea 3.

Secțiunea 4 oferă definițiile necesare, în timp ce măsurile disponibile în cadrul programelor pentru asigurarea celui mai înalt grad de accesibilitate sunt prezentate în secțiunile 5 și 6. Secțiunea 7 oferă orientări pentru agențiile naționale, centrele de resurse și Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură cu privire la modul de aplicare a strategiei în cazul activităților sprijinite prin intermediul programelor. Exemple de bune practici și modalități de utilizare optimă a instrumentelor relevante sunt prezentate în secțiunea 8.

2. Contextul

a) Cadrul de politică și factorii determinanți

Principiile de egalitate și de incluziune fac parte din valorile fundamentale ale UE și sunt consacrate în tratatele UE¹: „În toate activitățile sale, Uniunea respectă principiul egalității cetățenilor săi, care beneficiază de o atenție egală din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor sale.”

Incluziunea persoanelor care se confruntă cu bariere în calea accesului sau care au mai puține oportunități în educație, formare și activități pentru tineret este un obiectiv-cheie al inițiativei Comisiei în sensul construirii unui Spațiu european al educației², precum și al Strategiei UE pentru tineret³ și al obiectivelor europene pentru tineret⁴. Pilonul european al drepturilor sociale prevede că „*orice persoană* are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate”⁵. De asemenea, aceasta este în concordanță cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă⁶ a Organizației Națiunilor Unite, care urmărește, printre altele, „să asigure tuturor oportunități de educație și învățare pe tot parcursul vieții de calitate care sunt echitabile și favorabile incluziunii”.

În acest sens, Consiliul European⁷ a subliniat că „educația și cultura sunt esențiale pentru construirea unor societăți caracterizate prin coeziune și favorabile incluziunii” și, în acest context, a solicitat statelor membre, Consiliului de Miniștri și Comisiei Europene să continue lucrările în vederea „intensificării mobilității și a schimburilor, inclusiv prin programe consolidate în mod substanțial, extinse și favorabile incluziunii”.

În plus, sportul este un cadru pentru competențe personale, sociale și de învățare și pentru promovarea toleranței, a solidarității, a incluziunii, precum și a altor valori sportive și valori ale UE. Unul dintre obiectivele noului plan de lucru al UE pentru sport este de a spori participarea la activități sportive și activități fizice care întăresc sănătatea pentru a promova un stil de viață activ și ecologic, coeziunea socială și cetățenia activă.

În acest context politic și ținând seama de contribuțiile aduse de părțile interesate, principiul conform căruia programele ar trebui să fie accesibile tuturor⁸, indiferent de barierele cu care persoanele se pot confrunța, stă la baza tuturor oportunităților pe care programele le oferă persoanelor și organizațiilor din interiorul și din afara UE, cu scopul de a nu lăsa pe nimeni în urmă și de a avea ca rezultat societăți mai favorabile incluziunii, mai juste, mai verzi și mai pregătite din punct de vedere digital.

b) Contextul social

În multe privințe (culturi, abilități, grupuri sociale, tipuri de sexualitate, opinii politice, identități, educație, formare, niveluri de alfabetizare etc.), societățile sunt tot mai diverse. Acest lucru duce la o nevoie mai mare de a învăța să navigăm în diversitate și de a crea sisteme societale bazate pe coeziune și favorabile incluziunii, prin activități

¹ Articolul 9 din versiunea consolidată.

² Comunicarea Comisiei Europene COM(2018) 268 din 22 mai 2018.

³ Rezoluția 14080/18 a Consiliului din 15 noiembrie 2018 de stabilire a unei strategii a UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027.

⁴ https://europa.eu/youth/home_ro.

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_ro.

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals_ro

⁷ Concluziile reuniunii sale din 14-15 decembrie 2017.

⁸ [Trimitere la temeiurile juridice].

educaționale informale, formale și nonformale. Viziunea Europei este de a oferi oamenilor sprijinul necesar pentru a face față provocărilor pe care le-ar putea întâmpina în acest proces.

Societățile și sistemele politice moderne se bazează pe incluziunea și participarea activă a cetățenilor la procesul democratic și la viața publică, indiferent de mediul din care provin sau circumstanțele acestora⁹. În acest sens, participarea la programe poate contribui la dezvoltarea unui sentiment de cetățenie comună și la stimularea unei implicări mai mari în societate, astfel cum se arată în evaluarea la jumătatea perioadei a programului Erasmus+ pentru intervalul 2014-2020 și într-o serie de activități de cercetare¹⁰.

c) Valorificarea experienței dobândite în cadrul programelor anterioare

În perioada 1987-2020, peste 10 milioane de participanți au beneficiat de programele UE din domeniul educației, formării, tineretului și sportului. În perioada 2014-2017, proporția persoanelor cu mai puține oportunități a fost în medie de 11,5 % din numărul total de participanți¹¹, în toate sectoarele programelor. Totuși, au existat variații semnificative în rândul acestora. De exemplu, proiectele pentru tineret au implicat până la 30 % tinerii cu mai puține oportunități, în timp ce unul din trei proiecte din domeniul sportului a abordat aspecte legate de incluziunea socială.

Deși, în ceea ce privește implicarea persoanelor cu mai puține oportunități, programul Erasmus+¹² a raportat rezultate mai bune decât programele precedente, evaluarea la jumătatea perioadei a programului a arătat că este necesar să se extindă și mai mult accesul și incluziunea¹³.

Programele anterioare nu cuprindeau definiții comune între diferitele sectoare, grupuri-țintă și obiective specifice legate de incluziune. Acest lucru a condus la un grad ridicat de complexitate în ceea ce privește compararea pertinentă a datelor între sectoare și stabilirea unor strategii cuprinzătoare la nivel național și la nivelul UE.

Au fost stabilite orientări strategice la nivel european privind incluziunea și diversitatea, iar modul în care acestea au fost puse în aplicare la nivel național a variat de la o țară la alta. Totuși, uneori beneficiarii au precizat¹⁴ că este nevoie de îmbunătățirea comunicării și coordonării în materie de incluziune între proiecte, indiferent dacă acestea au fost sprijinite prin acțiuni gestionate prin intermediul Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA) de la Bruxelles sau prin intermediul agențiilor naționale pentru Erasmus+ din diferitele țări participante la aceste programe.

O abordare strategică comună în ceea ce privește incluziunea și diversitatea oferă oportunitatea de a valorifica experiențele în materie de incluziune din fiecare sector și de a încuraja inspirația și motivația reciprocă între sectoare. De aici a rezultat această strategie cuprinzătoare pentru Erasmus+ și Corpul european de solidaritate pentru perioada 2020-2027. Strategia poate beneficia de know-how-ul consacrat al agențiilor naționale, al centrelor de resurse și al agenției executive.

⁹ Grupul de experți în educație și formare de la nivel european – Document tematic privind incluziunea și cetățenia (forumul din 24 ianuarie 2019).

¹⁰ De exemplu, în domeniul tineretului: www.researchyouth.eu; în învățământul superior: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_19_2548.

¹¹ Surse: Raport al Comisiei [COM(2018)50] către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Evaluare intermediară a programului Erasmus+ (2014-2020), pagina 2.

¹² Întrucât Corpul european de solidaritate a fost înființat ca program de sine stătător în octombrie 2018, o evaluare pertinentă a caracterului său favorabil incluziunii poate fi realizată numai în cadrul ediției 2021-2027.

¹³ A se vedea nota de subsol nr. 11.

¹⁴ De exemplu, concluziile reuniunii tematice a grupului EACEA, octombrie 2017.

3. Obiectivele strategiei

Această strategie urmărește să contribuie la crearea unor oportunități echitabile de acces pentru toți la aceste programe. Acest obiectiv ar trebui realizat prin abordarea barierelor cu care se pot confrunta diferitele grupuri-țintă (descrise mai jos) în accesarea unor astfel de oportunități în Europa și nu numai. Această strategie oferă un cadru favorabil pentru proiectele privind incluziunea și diversitatea sprijinite prin programele Erasmus+ și Corpul european de solidaritate.

De asemenea, în cadrul strategiei, se urmărește să se promoveze diversitatea sub toate formele ca sursă valoroasă de învățare și se depun toate eforturile pentru a înzestra părțile interesate din cadrul programului, în special organizatorii de proiecte și participanții, să interacționeze pozitiv cu diverse persoane din medii diferite în toate tipurile de proiecte.

În cele din urmă, rezultatul ar trebui să fie proiecte mai multe și mai bune, care să implice direct persoanele cu mai puține oportunități sau care să se concentreze asupra aspectelor legate de incluziune și diversitate. Ambele tipuri de proiecte care vizează promovarea incluziunii și a diversității ar trebui să genereze schimbări pozitive pentru persoanele cu mai puține oportunități și pentru societate, contribuind, în cele din urmă, la reducerea inegalităților.

Strategia își propune să ajungă la astfel de rezultate prin:

1. stabilirea unei interpretări comune a persoanelor care pot fi considerate persoane cu mai puține oportunități și stabilirea unui cadru coerent pentru includerea lor în programe;
2. creșterea angajamentului față de incluziune și diversitate din partea tuturor actorilor implicați în acțiunile programelor, precum și printr-o abordare pozitivă a diversității sub toate formele în cadrul proiectelor;
3. sprijinirea organizațiilor beneficiare pentru a elabora mai multe proiecte de calitate care să implice persoane cu mai puține oportunități (de exemplu, furnizarea de formare, instrumente, finanțare, îndrumare etc.);
4. reducerea barierelor din calea participării la programe pentru persoanele cu mai puține oportunități și sprijinirea solicitanților și a potențialilor solicitanți să depășească aceste bariere, precum și stabilirea unor condiții adecvate pentru învățare, muncă sau voluntariat prin abordarea nevoilor lor de sprijin;
5. promovarea recunoașterii experienței și a competențelor dobândite de persoanele cu mai puține oportunități în cadrul programelor și de către persoanele care lucrează cu acestea;
6. asigurarea faptului că accentul pus pe incluziune și diversitate este luat în considerare în toate etapele gestionării programelor și ale ciclului de viață al proiectelor: înaintea (promovare, informare, sprijin, analiză etc.), în timpul (selectarea participanților, pregătire, punere în aplicare, rezultate etc.) și după finalizarea proiectului (evaluarea, diseminarea și exploatarea rezultatelor proiectului, monitorizare etc.);
7. creșterea vizibilității incluziunii și diversității și a rolului acestora în punerea în aplicare de înaltă calitate a programelor Erasmus+ și Corpul european de solidaritate.

Aceste obiective și măsuri sunt menite să completeze și să explice definițiile și obiectivele stabilite în temeiurile juridice ale programelor¹⁵.

¹⁵ Indicatorii de raportare a progreselor înregistrate de programe în sensul realizării obiectivelor generale și specifice sunt prevăzuți în anexele la regulamentele respective.

4. Definiții

a) Grupuri-țintă

Regulamentele de instituire a programelor Erasmus+ și Corpul european de solidaritate definesc „persoanele (tinere) cu mai puține oportunități” ca fiind „acele persoane (tinere) care, din motive economice, sociale, culturale, geografice sau din motive de sănătate, care provin din familii de migranți sau din motive precum un handicap sau dificultăți educaționale sau din orice alte motive, inclusiv cele care pot da naștere discriminării în temeiul articolului 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, se confruntă cu obstacole care le împiedică să aibă un acces efectiv la oportunități în cadrul programului”¹⁶.

Prin urmare, principalele grupuri-țintă ale acestei strategii sunt persoanele cu mai puține oportunități în viață, ceea ce le pune într-o situație dezavantajoasă în comparație cu colegii lor în ceea ce privește participarea la programe și/sau la sistemele de educație și formare. Aceste persoane se pot afla într-o astfel de situație dezavantajoasă din cauza unuia sau mai multor factori de excludere, menționați în lista de mai jos.

Acești factori pot îngreuna accesul la oportunități în cadrul programelor, în special în corelație cu anumite structuri și practici de informare, de comunicare și de concepere a proiectelor, aceștia devenind astfel bariere. Depinde de context și ține de personalul calificat implicat să aprecieze, ținând seama de feedbackul și contribuția participantului (participanților), dacă un anumit proiect sau participant ar trebui să primească sprijin suplimentar pentru incluziune și diversitate.

b) Bariere în calea accesibilității și a informării

Experiența anterioară ajută la identificarea principalelor bariere care pot împiedica persoanele cu mai puține oportunități să participe mai mult la programe în calitate de participanți. Lista eventualelor bariere, prezentată mai jos, nu este exhaustivă și este menită să ofere o referință pentru luarea de măsuri în vederea creșterii gradului de accesibilitate și de includere a persoanelor cu mai puține oportunități. Aceste bariere pot împiedica participarea lor, atât ca factori de sine stătători, cât și sub formă de combinație între ele.

i. Handicapuri

Acestea includ deficiențe fizice, psihice, intelectuale sau senzoriale care, prin interacțiunea cu diferite bariere, pot împiedica participarea deplină și efectivă a unei persoane la viața socială la același nivel cu alte persoane¹⁷.

ii. Probleme de sănătate

Barierile pot rezulta din probleme de sănătate, inclusiv boli grave, boli cronice sau orice altă situație legată de sănătatea fizică sau mintală care împiedică participarea la program.

¹⁶ Deși aceste texte se bazează pe acordul politic dintre colegiuitori, la momentul redactării, cele două regulamente fac obiectul procedurii de adoptare prin codecizie, ceea ce înseamnă că textul menționat pentru ambele regulamente trebuie considerat în stadiu de proiect până la intrarea oficială în vigoare a acestora.

¹⁷ Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

iii. Barierele legate de sistemele de educație și formare

Pot întâmpina bariere persoanele care, din diverse motive, înregistrează performanțe slabe în sistemele de educație și formare, persoanele care părăsesc timpuriu sistemele de educație și formare, persoanele care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare și adulții cu un nivel redus de calificare. Deși există și alți factori care pot juca un rol, aceste dificultăți educaționale, care pot fi legate și de circumstanțele personale, se datorează în mare parte unui sistem educațional care creează limitări structurale și/sau nu ține seama pe deplin de nevoile specifice ale individului. Un alt obstacol în calea participării apare atunci când structura programelor de învățământ face dificilă participarea la activități de mobilitate în scopul învățării sau al formării în străinătate, ca parte a studiilor.

iv. Diferențe culturale

Deși diferențele culturale pot fi percepute ca bariere de către persoanele din orice mediu, ele pot afecta în special persoanele cu mai puține oportunități. Astfel de diferențe pot reprezenta bariere semnificative în calea învățării în general și cu atât mai mult pentru migranți sau refugiați – în special pentru migranții nou-sosiți –, pentru persoanele care aparțin unei minorități naționale sau etnice, pentru utilizatorii limbajului mimico-gestual, pentru persoanele cu dificultăți de adaptare lingvistică și de incluziune culturală etc. Expunerea la limbi străine și la diferențe culturale în timpul participării la orice fel de activități ale programului le poate descuraja pe unele persoane și poate limita, într-o anumită măsură, beneficiile participării lor. Astfel de diferențe culturale pot chiar să îi împiedice pe potențialii participanți să solicite sprijin prin intermediul programelor, prin urmare, constituind un obstacol în calea integrării.

v. Bariere sociale

Dificultățile de adaptare socială, cum ar fi cele determinate de competențele sociale limitate, de comportamentele antisociale sau cu risc ridicat, de delincvența (din trecut), de consumul excesiv de droguri sau alcool (din trecut) sau de marginalizarea socială pot reprezenta o barieră.

Alte bariere sociale pot fi determinate de circumstanțele familiale, de exemplu, dacă persoana este prima din familie cu acces la învățământul superior sau dacă este părinte (în special părinte unic susținător al familiei monoparentale), îngrijitor, întreținător sau orfan ori dacă a locuit sau locuiește într-un centru de îngrijire instituționalizată.

vi. Bariere economice

Dezavantajul economic, cum ar fi un nivel scăzut de trai, venituri mici, cursanții care trebuie să lucreze pentru a se întreține, dependența de sistemul de protecție socială, în cazul șomajului de lungă durată, situațiile de precaritate sau sărăcia, lipsa adăpostului, datoriile sau problemele financiare etc., poate reprezenta o barieră.

Alte dificultăți pot decurge din transferabilitatea limitată a serviciilor (în special a sprijinului pentru persoanele cu mai puține oportunități), care trebuie să fie „mobile” pentru a putea urma participanții atunci când se deplasează într-un loc îndepărtat sau, cu atât mai mult, în străinătate.

vii. Bariere legate de discriminare

Barierele pot apărea ca urmare a discriminărilor legate de gen (identitate de gen, exprimare a genului etc.), vârstă, etnie, religie, convingeri, orientare sexuală, handicap sau factori intersecționali (o combinație a uneia sau mai multora dintre barierele legate de discriminare menționate).

viii. Bariere geografice

Traitul în zone îndepărtate sau rurale, pe insule mici sau în regiuni periferice/ultraperiferice, în suburbii, în zone mai puțin deservite (cu transport public limitat, facilități precare) sau în zone mai puțin dezvoltate din țări terțe etc. poate constitui o barieră.

c) Înțelegerea diversității

Diversitatea, în contextul prezentei strategii, face referire toate tipurile de diferențe. Anumite tipuri de diversitate sunt mai evidente decât altele, cum ar fi etnia, religia, cultura și limba. Dar diversitatea se extinde dincolo de aceste aspecte. Aceasta se referă, de asemenea, la diferite (dis)abilități, niveluri de educație, medii sociale, situații economice, stări de sănătate sau locuri din care provin persoanele, astfel cum este descris în definiția „persoanelor cu mai puține oportunități”.

Prezentul document își propune să îmbrățișeze și să celebreze diversitatea, astfel încât diferența să devină o sursă pozitivă de învățare, mai degrabă decât cauza concurenței negative și a prejudecăților. Participanții și organizațiile implicate în programele Erasmus+ și Corpul european de solidaritate ar trebui să dispună de competențele necesare pentru a lucra cu diversitatea și pentru a valorifica la maximum ceea ce diversitatea poate oferi, cu scopul de a îmbunătăți programul. Aceasta va încuraja interacțiunile pozitive între oamenii din toate categoriile sociale și, în cele din urmă, va îmbunătăți situația persoanelor cu mai puține oportunități.

5. Mecanisme de sprijinire a incluziunii și a diversității din cadrul programelor

Formatele activităților creează în mod activ interacțiuni față în față și online între persoane din medii diferite (culturi, abilități, opinii etc.). Programele asigură metodologia, structurile și rețelele pentru a încuraja și a facilita întâlniri personale pozitive în timpul acestor activități. Competențele dobândite ajută oamenii să navigheze în diversitate la întoarcere și să contribuie la coeziunea socială. În toate activitățile, ar trebui încurajat dialogul dintre persoanele nemarginalizate și persoanele cu mai puține oportunități, inclusiv pentru a le ajuta pe acestea din urmă să nu se simtă stigmatizate din cauza mediului din care provin.

Programele au în special următoarele caracteristici și mecanisme de sprijinire și promovare a incluziunii și a diversității.

a) Incluziunea și diversitatea ca priorități în procesul de evaluare

În cadrul ambelor programe, incluziunea și diversitatea fac parte din criteriile de selecție a cererilor de finanțare și de alocare a sprijinului financiar. Proiectele de calitate care abordează în mod activ incluziunea și diversitatea și care implică participanți cu mai puține oportunități, organizații nou-venite și organizații locale ar trebui să aibă prioritate în procesul de acordare a granturilor.

De asemenea, punerea în aplicare activă a principiilor incluziunii și diversității face parte din evaluarea inițială a cererilor de acreditare în cadrul acțiunilor de mobilitate, precum și din criteriile de evaluare continuă a beneficiarilor acreditați. Pentru a identifica mai bine potențialul, a monitoriza și a oferi orientări pentru proiectele care vizează promovarea incluziunii și a diversității, evaluatorilor le sunt puse la dispoziție orientări și oportunități de formare specifice.

b) Accesibilitatea și ușurința de utilizare a programelor

Ambele programe încearcă să urmeze o abordare ușor de utilizat pentru a face ca mecanismele de orientare, de cerere și de raportare, documentele și formularele din cadrul programelor să fie mai clare, mai succinte și mai ușor de înțeles. Dacă este posibil, aceasta include utilizarea unor limbi și formate diferite, precum și asigurarea ușurinței de utilizare și a accesibilității mediilor de învățare digitale. Platformele online (de exemplu, eTwinning, School Education Gateway, Portalul european pentru tineret, EPALE și aplicația mobilă Erasmus+) sunt concepute pentru a asigura accesibilitatea în egală măsură pentru toți, pentru a facilita participarea pentru toți, dar mai ales pentru participanții cu mai puține oportunități, de exemplu persoanele cu deficiențe de vedere sau persoanele cu competențe digitale reduse.

c) Vizite pregătitoare

Ca o componentă a proiectelor finanțate și, în special, atunci când în activitățile de mobilitate sunt implicați participanți cu mai puține oportunități, organizatorii proiectelor pot efectua, dacă este cazul, vizite de planificare, împreună cu acești participanți, la organizațiile care găzduiesc activitatea într-o altă țară. În cadrul anumitor acțiuni, aceste vizite pot fi efectuate, de asemenea, de către participant singur sau împreună cu un membru al familiei sau cu un însoțitor. Scopul acestor vizite este de a asigura activități de înaltă calitate prin facilitarea și pregătirea aranjamentelor administrative, construirea încrederii și a înțelegerii și stabilirea unui parteneriat puternic între organizațiile implicate. De asemenea, vizita pregătitoare poate contribui la furnizarea de sprijin personalizat și la evaluarea nevoilor individuale ale participantului – împreună cu organizatorul proiectului, dacă este cazul –, precum și la aranjamentele conexe care trebuie efectuate de organizațiile implicate.

d) Mentorat consolidat

„Mentoratul consolidat” este un concept care descrie un proces intensiv de mentorat care poate fi utilizat pentru a sprijini participanții cu mai puține oportunități în ceea ce privește anumite acțiuni din cadrul programelor, dacă aceștia nu pot implementa o activitate în mod independent sau cu un sprijin normal de mentorat sau de tutorat. Mentoratul consolidat implică un contact mai apropiat, întâlniri mai frecvente și alocarea unui volum mai mare de timp pentru punerea în aplicare a sarcinilor. Astfel se garantează sprijinirea pas cu pas a participanților în timpul activităților proiectului, precum și în afara programului de lucru. Mentoratul consolidat le permite participanților să fie cât mai autonomi, contribuind astfel la punerea în aplicare cu succes a proiectului.

e) Sprijin financiar specific

Programele oferă mecanisme de sprijin financiar¹⁸ pentru a facilita și a promova incluziunea și diversitatea în cadrul proiectelor:

- finanțare suplimentară menită să acopere costurile oricăror nevoi specifice ale participanților cu mai puține oportunități pentru a le permite participarea în condiții de egalitate cu colegii lor, incluzând, de exemplu, mentoratul consolidat, sau costurile legate de servicii adaptate de deplasare și cazare, asistență personală sau pregătire interculturală sau lingvistică specifică;

¹⁸ Pe lângă sprijinul suplimentar menționat aici, programele ar trebui să depună toate eforturile pentru a plăti granturile periodice cât mai curând posibil, înainte de începerea proiectelor (astfel încât participanții să nu fie nevoiți să plătească în avans cu proprii bani).

- sprijin financiar suplimentar pentru organizațiile care desfășoară proiecte care promovează în mod activ incluziunea și diversitatea – în special pentru a ajunge la grupuri greu accesibile –, pentru volumul de muncă suplimentar care poate rezulta și pentru personalul dedicat sprijinirii participării depline la proiect a persoanelor cu mai puține oportunități;
- mecanisme financiare flexibile și ușor de înțeles, pentru a se adapta mai bine la nevoile diferitelor grupuri-țintă de la nivel național și pentru a integra posibile sinergii cu alte fonduri naționale/europene; inclusiv posibilitatea de a finanța în avans sau în mod continuu costurile legate de nevoile individuale pentru a elibera participantul (participanții) cu mai puține oportunități, precum și organizația solicitantă de sarcina financiară, sau pentru a încuraja portabilitatea sprijinului național atunci când se participă la acțiuni de mobilitate în străinătate;
- finanțare dedicată destinată în mod specific sprijinirii organizațiilor mai mici care au puțină experiență anterioară sau care nu au deloc experiență în depunerea cererilor în cadrul programelor, inclusiv o procedură de finanțare simplificată și mai flexibilă.

Opțiunile de sprijin financiar suplimentar ar trebui explicate în mod clar și puse la dispoziția potențialilor beneficiari în mod transparent.

f) Acțiuni mai mici, mai ușor de accesat

Datorită modelelor lor de elaborare și de norme de finanțare, anumite secțiuni ale programelor sunt deosebit de potrivite pentru organizațiile care au capacitate administrativă mai redusă (astfel cum este uneori cazul organizațiilor care sprijină persoanele cu mai puține oportunități) sau care sunt nou-venite în cadrul programului. Aceste acțiuni sunt caracterizate de granturi cu valoare mai mică și mai flexibile, de cerințe administrative și de raportare mai simple, precum și de o durată mai scurtă a proiectelor. Totodată, aceste acțiuni sunt concepute ca modalitate de a ajunge alte oportunități de finanțare, permițându-le să se dezvolte și să își consolideze capacitățile în cadrul diferitelor acțiuni oferite de programe.

g) Căi de consolidare a capacităților pas cu pas

Diferitele formate de proiecte din cadrul programului Erasmus+ și al Corpului european de solidaritate permit oferirea de experiențe transfrontaliere în funcție de nevoile și posibilitățile persoanelor (în special ale celor cu mai puține oportunități) aflate în diferite etape ale vieții lor, consolidând astfel capacitățile pas cu pas. Organizațiile sunt încurajate să utilizeze programele ca instrumente pentru dezvoltarea personală și educațională a participanților.

h) Formatul proiectului și durata mobilității

Mobilitatea pe termen scurt și la scară mică poate fi o primă experiență pentru persoanele cu mai puține oportunități care, din cauza situației lor, nu pot participa sau nu se simt pregătite pentru o mobilitate de durată standard. O primă experiență poate ajuta aceste grupuri să ia în considerare, ca un al doilea pas, participarea la proiecte pe termen mai lung și la scară mai largă. În plus, proiectele de grup pot fi urmate de activități individuale, iar o mobilitate fizică de scurtă durată poate fi combinată cu experiențe online prin participarea la mobilitatea virtuală și la programe intensive combinate.

i) Activități europene la nivel local

Anumite acțiuni oferă oportunități de învățare la nivel local – întotdeauna însoțite de o puternică dimensiune europeană –, prin implicarea participanților internaționali, prin tema proiectului sau prin ambele. Aceste tipuri de activități pot oferi o primă experiență în cadrul programelor pentru participanții care nu au încredere în sine să se implice de prima dată în activități în străinătate. Pentru participanții cu mai puține oportunități, aceste proiecte europene într-un mediu mai familiar pot servi drept punte către alte experiențe transfrontaliere.

j) Schimburi online

Programul oferă și schimburi interculturale online, ca opțiune suplimentară și complementară pentru participantul (participanții) cu mai puține oportunități. Proiectele precum schimburile virtuale conectează persoane din diferite regiuni geografice în jurul unor proiecte tematice. Aceste schimburi online pot acționa și ca punte către o mobilitate transfrontalieră fizică, într-o etapă ulterioară, și ar trebui mai degrabă să o completeze, decât să o înlocuiască. Sălile de clasă virtuale și spațiile de învățare virtuale sunt utilizate pentru învățarea la distanță, dar și pentru a intensifica sprijinul de tutorat acordat studenților care participă la mobilitate.

k) Sprijin pentru învățarea limbilor străine

Deoarece competența lingvistică este constant menționată ca barieră în calea participării la programe, sunt incluse oportunități de învățare a limbilor străine care vin în sprijinul activităților de mobilitate. Acest sprijin este furnizat fie prin intermediul platformei de sprijin lingvistic online Erasmus+, fie prin alte stimulente lingvistice de ordin financiar, atunci când prima nu este disponibilă, sau pentru activități care necesită învățarea unor limbi străine specifice. Acesta va trebui furnizat sub alte forme, cum ar fi utilizarea limbajului mimico-gestual, atunci când învățarea online nu este instrumentul adecvat pentru a ajunge la grupurile-țintă.

6. Rolul organizațiilor în pregătirea, punerea în aplicare și monitorizarea proiectelor

Organizațiile solicitante ar trebui să abordeze incluziunea și diversitatea în proiectele lor. Organizațiile au un rol esențial în concretizarea incluziunii, în special în ceea ce privește dezvoltarea organizațională (dobândirea unei mai mari capacități de gestionare a proiectelor de incluziune și de diseminare a acestora la nivelul întregii organizații, precum și consolidarea acestei capacități), precum și în ceea ce privește informarea participanților și interacțiunea cu aceștia înaintea, pe parcursul și după finalizarea proiectului. Următoarele orientări sprijină planificarea și punerea în aplicare a acestor activități și proiecte.

a) Colaborarea în rețea și consolidarea capacităților pentru incluziune și diversitate

Organizațiile sunt invitate să abordeze incluziunea și diversitatea în funcție de nevoile lor și de cele ale comunității lor. Membrii personalului care se ocupă în mod specific de aspecte legate de incluziune și diversitate și de participanții cu mai puține oportunități, în propriile organizații, pot beneficia de colaborarea cu omologii din alte organizații pentru a sprijini persoanele cu mai puține oportunități. Aceștia sunt în măsură să organizeze, în cadrul programelor, proiecte axate pe incluziune și diversitate. Formatele programelor și structurile de sprijin le oferă o bună ocazie de a-și dezvolta propria abordare în ceea ce privește incluziunea și diversitatea, în propriile organizații. Organizațiile trebuie să își dezvolte competențele prin formarea continuă, evaluarea și dezvoltarea propriilor

capacități de consolidare a incluziunii sociale și de promovare a diversității. Pot fi aranjate diferite forme de sprijin, cum ar fi sesiuni de formare, experiențe de învățare reciprocă și oportunități de *job shadowing*, cu scopul de a contribui la creșterea capacității acestora în acest sens.

În ceea ce privește proiectele de mobilitate, organizațiile ar trebui să depună toate eforturile pentru asigurarea reciprocității în ceea ce privește găzduirea participanților cu mai puține oportunități și să își planifice proiectele în mod corespunzător în cadrul parteneriatelor lor. Astfel va exista oportunitatea de a spori încrederea și expertiza în cadrul parteneriatelor. Organizațiile care desfășoară proiecte de mobilitate ar trebui să promoveze cooperarea în cadrul organizației între membrii personalului relevant care au expertiză în domeniul incluziunii și al diversității.

De asemenea, organizațiile ar trebui să utilizeze oportunitățile de formare oferite în cadrul programelor. Prin activități de cooperare sau de colaborare în rețea gestionate de agențiile naționale, de centrele de resurse sau de alte organizații cu experiență sau prin oportunitățile oferite de platformele online precum EPAL, School Education Gateway sau eTwinning, acestea își pot spori capacitatea de a desfășura proiecte de înaltă calitate menite să promoveze incluziunea și diversitatea și să creeze o rețea de parteneri de încredere. Aceste activități trebuie organizate astfel încât să fie accesibile tuturor, inclusiv din punct de vedere logistic.

b) Selecția echitabilă și transparentă a participanților

Procedurile de selecție ale organizațiilor ar trebui să țină seama de echitate și incluziune și ar trebui să evalueze în mod global meritele și motivația solicitanților. Este important să se depună toate eforturile pentru a asigura un acces echitabil la oportunități și pentru a oferi participanților sprijin personalizat, în funcție de nevoile acestora. Pentru a extinde participarea, organizațiile sunt încurajate să creeze oportunități integrate în cadrul ofertei de învățare (de exemplu, „ferestre de mobilitate” în domeniul învățământului superior) și să ia în considerare diferite formate de mobilitate pentru a ajunge la grupurile-țintă și pentru a facilita participarea acestora (de exemplu, mobilitate mixtă și pe termen scurt). Organizațiile sunt încurajate să profite de diferitele formate de proiecte din cadrul programelor, în funcție de nevoile grupului-țintă.

c) Sensibilizarea și informarea

Activitățile de informare sunt de importanță capitală pentru programe, pentru a se asigura că sunt cunoscute toate oportunitățile și, de asemenea, pentru a ajunge la grupurile-țintă care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul la programe. Organizațiile ar trebui să sensibilizeze publicul cu privire la diferitele oportunități și mecanisme de sprijin. Persoanele cu mai puține oportunități ar trebui contactate în mediile lor personale, prin adaptarea abordării la nevoile lor specifice de informare. Un factor important de succes pentru furnizarea de informații grupurilor subreprezentate este cooperarea cu părțile interesate care lucrează cu aceste grupuri-țintă la nivel local/regional.

Printre abordările și măsurile concrete pentru a ajunge la persoanele cu mai puține oportunități, se numără:

- i. reuniuni sau evenimente față în față cu anumite grupuri-țintă cu mai puține oportunități (și anume, zile de informare dedicate acestora);
- ii. cooperarea cu organizațiile și persoanele active în domenii relevante pentru incluziunea persoanelor cu mai puține oportunități, ca intermediari pentru a ajunge la anumite grupuri-țintă, dacă este necesar;
- iii. materiale și publicații promoționale specifice în limbile relevante, inclusiv în limbajul mimico-gestual, și formate adecvate, cum ar fi tipăriturile cu

caractere mari, conținutul ușor de citit și alfabetul Braille, cu informații privind posibilitatea de a beneficia de finanțare suplimentară disponibilă pentru a sprijini persoanele cu mai puține oportunități;

- iv. un limbaj clar și ușor de înțeles pentru informare și comunicare. Evitarea limbajului abstract și a complexității inutile și utilizarea materialelor vizuale în măsura posibilului;
- v. mărturii, „ambasadori” și modele de urmat: foștii participanți cu mai puține oportunități și rețelele și organizațiile de foști studenți, cum ar fi Erasmus Student Alumni Alliance (ESAA), ambasadorii Erasmus sau Europeers etc., pot contribui la promovarea programelor în rândul persoanelor cu mai puține oportunități, împărtășind propria lor experiență prietenilor, colegilor studenți, personalului din organizația lor, jurnaliștilor sau școlilor.

d) Pregătirea și sprijinirea participanților în toate etapele proiectului

Organizațiile ar trebui să pregătească bine participanții pentru proiectul lor și să îi sprijine înaintea, pe parcursul și după încheierea experienței lor. Nevoile și contribuțiile participanților ar trebui să fie activ aflate, evaluate și luate în considerare în cea mai mare măsură posibilă în toate etapele proiectului, în special în ceea ce privește tipul de activități care sunt mai potrivite pentru participanți și modul în care acestea sunt puse în aplicare.

i. Înainte de proiect

Organizațiile sunt încurajate să își simplifice cât mai mult posibil procedurile interne de participare la proiectele lor. Organizațiile ar trebui să sprijine potențialii participanți să ia parte la programe: sprijinirea acestora în activitatea administrativă (înregistrare, documente, rapoarte etc.). Participanții ar trebui să beneficieze de responsabilizare personală, sprijin lingvistic, pregătire culturală și să înțeleagă ce se așteaptă de la ei și pe cine să contacteze pentru sprijin educațional, administrativ și personal în timpul activităților.

ii. Pe parcursul proiectului

Activitățile ar trebui adaptate la nevoile participanților cu mai puține oportunități, de exemplu, metodologii de predare favorabile incluziunii sau sprijin din partea însoțitorilor pe parcursul mobilității. Organizațiile ar trebui să ofere o serie de activități de sprijin pentru a facilita incluziunea socială și contactul pozitiv cu diversitatea de diferite tipuri. Ar trebui să existe un membru al personalului sau un coleg în cadrul organizației cu care să poată face schimb de experiență și să prevină sau să soluționeze orice tip de dificultăți. Având în vedere impactul puternic pe care programele îl pot avea asupra persoanelor cu mai puține oportunități, ar trebui acordată o atenție deosebită reflecției asupra procesului de învățare și a rezultatelor pe parcursul proiectului, precum și documentării competențelor dezvoltate după finalizarea proiectului sau spre sfârșitul acestuia.

iii. După finalizarea proiectului

Organizațiile ar trebui să evalueze, împreună cu participanții, experiența avută în cadrul proiectului și impactul acestuia și să sprijine recunoașterea experienței de învățare. Acestea sunt încurajate să implice în activitățile locale (activități de informare, de sprijin)

participanții care au revenit, pentru a valorifica la maximum experiența și pentru a încuraja viitorii participanți.

e) Încurajarea și sprijinirea participării comunității

Programele au impact pozitiv în ceea ce privește incluziunea socială și abordarea diversității asupra celor direct implicați și nu numai. Activitățile privind incluziunea ar trebui să fie strâns legate de nevoile comunității. În acest sens, organizațiile ar trebui să încurajeze participanții să ia parte, pe parcursul proiectului lor, la viața comunităților locale și la activitățile de implicare civică și să fie recunoscuți pentru aceasta în diverse moduri. De asemenea, aceste activități pot implica foști participanți și participanți locali care nu se pot alătura (încă) mobilității fizice, pentru a spori impactul local al activității internaționale. Organizațiile ar trebui să asigure participanților, prin intermediul instrumentelor existente, recunoașterea oficială a activității lor de voluntariat, dacă este posibil.

7. Rolul agențiilor naționale, al centrelor de resurse și al Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA)

Agențiile naționale sunt cruciale pentru sprijinirea proiectelor astfel încât acestea să fie cât mai diverse și mai favorabile incluziunii. Pentru a pune în aplicare programele în mod coerent și eficient, agențiile naționale trebuie să urmeze anumite orientări comune, beneficiind de flexibilitatea necesară pentru a le adapta contextului lor intern. De asemenea, centrele de resurse care sprijină punerea în aplicare a programelor sunt actori-cheie în promovarea și punerea în aplicare a strategiei, în special în ceea ce privește colectarea de cunoștințe și conceperea și desfășurarea activităților de consolidare a capacităților pentru personalul agențiilor naționale și beneficiarii programului.

În mod similar, Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA) joacă un rol la fel de important pentru componentele programului care sunt gestionate la nivel central. În țările partenere, delegațiile Uniunii și – acolo unde există –, birourile naționale Erasmus+ (NEO) sunt, de asemenea, esențiale pentru a face programul accesibil grupurilor-țintă cărora le este adresată această strategie.

Agențiile naționale, centrele de resurse și EACEA ar trebui să sensibilizeze publicul cu privire la diferitele opțiuni și mecanisme de sprijin pentru proiectele care vizează promovarea incluziunii și a diversității. Persoanele cu mai puține oportunități ar trebui contactate în mediile lor personale, prin intermediul organizațiilor care lucrează cu ele și prin adaptarea abordării la nevoile lor specifice de informare.

În plus, toate structurile care pun în aplicare programele Erasmus+ și Corpul european de solidaritate sunt invitate să analizeze accesibilitatea, incluziunea și diversitatea din propriile lor structuri și activități. Aceasta înseamnă să se acorde atenție pentru a organiza evenimente în locuri accesibile, pentru a oferi interpretare în limbajul mimico-gestual și/sau subtitrare complexă în cadrul evenimentelor, pentru a avea site-uri web și materiale accesibile, pentru a lua în considerare diversitatea în procesul de recrutare, precum și în grupul de experți și evaluatori.

În procesul de punere în aplicare a acestei strategii și în cel de sensibilizare a publicului cu privire la aceasta, toți actorii implicați se angajează să țină periodic legătura și să consulte organizațiile și experții care își desfășoară activitatea în domenii relevante.

a) Informarea și sensibilizarea

Agențiile naționale joacă un rol important în activitățile de informare și de comunicare din țara lor. Acestea ar trebui să își adapteze strategia de informare în funcție de grupurile-țintă specifice, în contextul lor național. Ele sunt încurajate să comunice public cu privire la planurile lor naționale de acțiune privind incluziunea și diversitatea și să asigure cele mai înalte standarde de transparență în ceea ce privește acordarea de granturi proiectelor privind incluziunea și diversitatea.

Agențiile naționale ar trebui, de asemenea, să elaboreze materiale informative adecvate și accesibile, să utilizeze diferite canale de informare și de comunicare și ar trebui să vizeze și să contacteze în mod proactiv organizațiile active în domenii relevante pentru incluziune și diversitate. Acestea ar trebui să elaboreze și să furnizeze materiale informative în limbi accesibile, inclusiv în limbajul mimico-gestual și în formate adecvate, să colecteze și să utilizeze exemple de bune practici și să ofere părților interesate posibilități de colaborare în rețea.

b) Abordarea solidară

Este nevoie ca agențiile naționale să ofere sprijin sistematic, echitabil și adaptat pentru organizatorii proiectelor de incluziune și diversitate în toate etapele ciclului de viață al proiectului. Acest lucru este deosebit de important pentru nou-veniții în cadrul programelor și pentru solicitanții care implică persoane cu mai puține oportunități, pentru a elimina barierele din calea participării lor depline.

Agențiile naționale pot oferi chiar ele această abordare de sprijin sau pot pune în aplicare sisteme de multiplicatori, formatori, vizite de proiect, consultanță prin telefon, platforme de comunicare socială sau e-mail etc.

Sarcinile acestora includ definirea nivelurilor de sprijin suplimentar, pe baza contextului lor intern și în conformitate cu un set transparent de criterii. Agențiile naționale trebuie să aloce suficiente resurse umane și financiare pentru a pune în aplicare această abordare într-un mod eficace și continuu.

c) Acțiune strategică

Agențiile naționale trebuie să elaboreze un plan național de acțiune pentru incluziune și diversitate privind programele Erasmus+ și Corpul european de solidaritate, bazat pe realitatea locală din țară, dar întotdeauna în concordanță cu strategia la nivel european. Agențiile naționale se pot concentra asupra priorităților strategice (de exemplu, sprijin pentru grupurile care se confruntă cu unul sau mai mulți factori de excludere), dar nu au voie să excludă niciunul dintre celelalte grupuri-țintă dacă acestea depun solicitări.

Programele de lucru ale agențiilor trebuie să enumere acțiunile care contribuie la planul lor național de acțiune și la strategia la nivel european.

Acestea trebuie să comunice public cu privire la planurile lor naționale de acțiune privind incluziunea și diversitatea și să asigure cele mai înalte standarde de transparență în ceea ce privește proiectele de granturi care vizează promovarea incluziunii și a diversității.

d) Responsabili pentru incluziune

Fiecare agenție națională trebuie să numească cel puțin un responsabil pentru incluziune și diversitate care să coordoneze acțiunile legate de incluziune și diversitate din cadrul agenției naționale. Acest responsabil este persoana de contact pentru alte agenții naționale, Comisie și centrele de resurse, pe această temă.

În plus, toți membrii personalului agențiilor naționale trebuie să cunoască strategia națională și strategia UE și să le pună în aplicare în toate acțiunile din cadrul programelor.

În acest sens, responsabilii pentru incluziune ar trebui să contribuie la integrarea incluziunii și a diversității în cadrul agenției lor naționale și să își împărtășească cu colegii cunoștințele de specialitate și experiența privind incluziunea și diversitatea. Aceștia ar trebui să declanșeze integrarea și în cadrul proiectelor și să contribuie la identificarea grupurilor-țintă la care nu se poate ajunge cu succes prin intermediul acestei strategii.

e) Formarea și colaborarea în rețea pentru organizații, personalul agențiilor naționale și experții evaluatori

Agențiile naționale și centrele de resurse trebuie să organizeze evenimente de formare, de colaborare în rețea și de prezentare dedicate organizațiilor active în domenii relevante pentru incluziune și diversitate, atât la nivel național, cât și la nivel supranațional. Dialogul dintre organizatorii de proiecte care vizează promovarea incluziunii și a diversității și reprezentanții programelor este benefic pentru toate părțile implicate.

Pe lângă alte instrumente naționale, utilizarea coordonată a activităților de formare și cooperare (TCA) din cadrul Erasmus+ și a activităților de colaborare în rețea (NET) din cadrul Corpului european de solidaritate este un instrument important pentru consolidarea capacităților și colaborarea în rețea.

În același timp, personalul agențiilor naționale și experții implicați în evaluarea proiectelor au nevoie de formare specifică oferită de specialiști relevanți, pentru a consolida capacitățile rețelei agențiilor naționale în vederea unei mai bune evaluări și gestionări a proiectelor care vizează promovarea incluziunii și a diversității. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită exploatarea deplină a potențialului proiectelor care vizează promovarea incluziunii și a diversității, precum și extinderii proiectelor de succes.

Agențiile naționale sunt invitate să includă persoane cu mai puține oportunități în grupul lor de evaluatori și în comitetele de evaluare, cu scopul de a valorifica expertiza acestora și de a o împărtăși altor evaluatori, de a sensibiliza publicul și de a asigura o mai bună evaluare a proiectelor. Pentru a identifica mai bine potențialul, a monitoriza și a oferi orientări pentru proiectele care vizează promovarea incluziunii și a diversității, sunt furnizate orientări specifice și oportunități de formare specifice pentru personalul agențiilor naționale și pentru evaluatorii experți.

f) Monitorizarea și raportarea

Agențiile naționale trebuie să furnizeze Comisiei, la cerere și în forma prevăzută, informații cu privire la o serie de indicatori pentru a se monitoriza progresele înregistrate în punerea în aplicare a strategiei.

Agențiile trebuie să se asigure că datele stocate la nivel național în instrumentele informatice sunt cât se poate de fiabile. De asemenea, ele trebuie să se asigure că proiectele promovate ca bune practici în domeniul incluziunii și al diversității sunt de bună calitate.

g) Sinergiile cu alte programe

Agențiile naționale trebuie să sprijine beneficiarii pentru a găsi acțiunea cea mai adecvată (formatul proiectului) pentru proiectul lor privind incluziunea și diversitatea în cadrul programelor sau pentru a găsi alte oportunități/opportunități suplimentare de finanțare. Alte programe, cum ar fi Fondul Social European Plus, Orizont Europa, Europa digitală, Europa creativă sau sistemele de finanțare din Spațiul Economic European, sunt exemple relevante.

Agențiile trebuie să promoveze în rândul beneficiarilor diferitele formate de proiecte din cadrul programelor, astfel încât aceștia să creeze o hartă a diferitelor oportunități dedicate persoanelor cu mai puține oportunități cu care lucrează.

Bunele practici privind sinergiile cu alte programe ar trebui documentate și diseminate pentru a multiplica utilizarea acestora și pentru a le valorifica întregul potențial.

8. Inspirație din experiențele de succes și bunele practici

Comisia Europeană a identificat o serie de experiențe și bune practici din programele anterioare, care sunt partajate prin intermediul platformelor online. Următoarele resurse oferă acces la practici, materiale și documente pe tema incluziunii:

- Platforma de prezentare a **rezultatelor proiectelor Erasmus+** – acces la toate proiectele Erasmus+ finanțate, care pot fi căutate după temă, an, țară etc., cu posibilitatea de a identifica proiecte de bune practici privind incluziunea și rezultatele acestora
- **SALTO Inclusion & Diversity** – formare, publicații sau resurse pentru activități internaționale pentru tineret cu participanți cu mai puține oportunități
- **Parteneriatul strategic privind incluziunea** – consorțiu al agențiilor naționale care au elaborat o abordare strategică în domeniul tineretului pentru a ajunge și a implica grupurile-țintă din diferite țări
- **EPALE** – o comunitate deschisă din domeniul învățării în rândul adulților din întreaga Europă, cu o secțiune tematică privind sprijinul cursanților (și anume, bariere, incluziune socială, handicapuri)
- **School Education Gateway** – platforma online a Europei pentru învățământul școlar, care include un set de instrumente pentru promovarea educației favorabile incluziunii
- **Baza de date cu rezultatele proiectelor Corpului european de solidaritate** – oferă acces la toate proiectele finanțate de Corpul european de solidaritate
- **Eurodesk** – rețeaua europeană a furnizorilor de informații cu privire la diferite tipuri de mobilitate în scopul învățării pentru tineri și pentru cei care lucrează cu aceștia. Eurodesk are un „instrument de căutare de oportunități” și este sursă de informații pentru **Portalul european pentru tineret**

În plus, structurile de punere în aplicare a programelor și organizațiile care primesc finanțare ar trebui să prezinte în mod activ exemple care inspiră și bune practici în materie de incluziune și diversitate în cadrul proiectelor Erasmus+ și ale Corpului european de solidaritate. Aceste activități de diseminare pot fi desfășurate prin diferite canale, de exemplu, în format online, în format tipărit, prin oferirea reciprocă de informații sau cu ajutorul foștilor participanți care acționează în calitate de ambasadori și multiplicatori.

